

เครื่องแขวนห่มคนแบบมาจากทุ่ง

สำนักหอสมุดกลาง

โดย

นายเทพพร คำดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาศิลปบัณฑิต

สาขาประยุกต์ศิลปศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๓๑

รายชื่อคณะกรรมการผู้ควบคุมในการตรวจคิฉบับพิมพ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานิตย์ ภูอารีย์) ประธานกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัน สีมาทรง) กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีระ โยธาประเสริฐ) กรรมการ

(อาจารย์ เสวก เทศนธรรม) กรรมการ

(อาจารย์ ไพรวลัย ทาเกลี้ยง) กรรมการ

(อาจารย์ ถกต ปริยาคณิศพงศ์) กรรมการ

(อาจารย์ พัชรา ลัดทบรรณสุข) กรรมการ

(อาจารย์ โชติวัฒน์ ปุณโณดมภ์) กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรรณเพ็ญ ฉายปรีชา) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานิตย์ ภูอารีย์)

คณบดี

หัวหน้าภาค

หัวข้อศิลปนิพนธ์ เครื่องแขวนที่มีต้นแบบมาจากตุ้ง
ชื่อ นายเทพฤทธิ์ คำดี
ภาควิชา ประยุกต์ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2531

บทคัดย่อ

ตุ้ง คำข่อน ตะขุ่น หรือธง เป็นสิ่งหนึ่งที่มีส่วนร่วมอยู่ในประเพณีความเชื่อทางศาสนา แต่งานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นผลงานจินตนาการสร้างสรรค์ทางความนึกฝัน เรื่องสัญลักษณ์ทาง วิทยุญาณ เป็นความนึกฝันที่สั่งสมเป็นตัวกำหนด ไม่ผูกพันกับศาสนา โดยอาศัยความเชื่อส่วนตัว เป็นตัวกำหนดรูปแบบของงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบ เครื่องแขวน

Title of Thesis : Suspending Article of Tung Origin
Name : Mr. Thepharit Khamdee
Department : Applied Arts Education, Faculty of Decorative
Arts, Fine Arts University
Academic Year : 1988

ABSTRACT

Tung, Tam Khon, Ta Khoon or a flag is an article which plays a role in traditional religious belief. This thesis, however, is the product of creative imagination, dealing with a spiritual symbol. It is a personal imagination that does not have bearing upon a religion. Personal belief is used as the basis in designing the work piece, which is in the form of a suspending article.

กิติกรรมประกาศ

ในการศึกษาและทำการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ ข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือใน
หลายๆด้าน จนทำให้งานศิลปนิพนธ์สำเร็จไปด้วยดีจึงขอขอบพระคุณผู้ที่มีอุปการะคุณที่ได้ช่วยเหลือ
ทางด้านกำลังใจและกำลังใจ สามารถทำให้ข้าพเจ้าดำเนินงานไปด้วยความราบรื่น

ข้าพเจ้าจึงขอระลึกไว้ด้วยความภาคภูมิใจต่อ บิดา มารดา อาจารย์ไพโรจน์ คาเกลียง
อาจารย์โชติวัฒน์ บุณโณดมม์ คุณอัจฉราวดี คุณชัยสิทธิ์ คุณสันติวัตร ซึ่งให้ความช่วยเหลือทางด้าน
กำลังใจกำลังใจ อีกทั้งขอขอบพระคุณ อาจารย์มานิตย์ ภูอารีย์อาจารย์สน สีมাত্রัง ที่ให้คำ
ปรึกษาและชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องในการทำวิทยานิพนธ์นี้ และขอขอบพระคุณและอาจารย์ผู้
ควบคุมและตรวจงานศิลปนิพนธ์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
ความเป็นมาของวิทยาลัยนฤมิตรทางศิลป์	1
ความเป็นมาของวิทยาลัยนฤมิตร	1
จุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์	1
ขอบเขตของการศึกษา	2
ข้อจำกัดในการทำงานศิลปนิพนธ์	3
ความเจตจำนงปรารถนาชีวิต	3
วิธีการดำเนินงาน	4
การดำเนินงานและขั้นตอนการทำงาน	4
เทคนิค	5
ปัญหาและการแก้ปัญหาในการทำงาน	6
การคาดการณ์ต่อผลที่จะเกิด	7
สรุป	8
สารบัญภาพ	9

บทนำ

วิทยานิพนธ์ทางศิลปะ คือผลงานสร้างสรรค์ทางการแสดงออกของความคิดและอารมณ์สร้างสรรค์ และความรู้สึกส่วนตัวด้วยรูปแบบและเทคนิคผสม เพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบของการศึกษา จึงได้จัดทำเอกสารประกอบเพื่ออธิบายให้เห็นถึงขั้นตอน และเหตุผลในการสร้างสรรค์งาน เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า สำหรับผู้สนใจในงานศิลปะ

ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า เอกสารที่จัดทำขึ้นฉบับนี้มีใช้ผลงานวิทยานิพนธ์แต่เป็นเอกสารประกอบของวิทยานิพนธ์เท่านั้น

ความเป็นมาของวิทยานิพนธ์

เป็นปรกติประจำที่ข้าพเจ้าจะได้พบเห็นงานบุญ หรืองานศพ ทั้งนี้เพราะข้าพเจ้าอยู่อาศัยในบริเวณเนื้อที่วัด เสียงสวดมนต์ มว่าในงานใดๆทำให้รู้สึกถึงชีวิตบางอย่าง ที่มีพลังซ่อนแฝงกายอย่างลึกซึ้ง เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่ได้รับจากประสบการณ์ทางจิตของข้าพเจ้า ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ และจินตนาการนำมาเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานอันแสดงออกเป็นเรื่องของวิญญาน ซึ่งเป็นเนื้อหาและลักษณะงานเฉพาะตัวโดยการ เสนอรูปแบบความงามโดยกำหนดสัญลักษณ์ รูปทรง สี และวัสดุ เป็นเฉพาะตัวไม่ผูกพันกับศาสนา

จุดมุ่งหมาย

เป็นการเสนอจินตนาการทางความนึกฝัน เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกต่อวิญญานที่เป็นส่วนตัวโดยสะท้อนออกให้ลักษณะของไทยซึ่งจะแสดงออกมาในด้านรูปทรง สี และวัสดุเพื่อตอบสนองความรู้สึกที่อยู่ภายใน

อาจกล่าวได้ว่าคนไทยเรามีความเชื่อเรื่อง วิญญานตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ยังจะเห็นได้จากการสร้างศาลพระภูมิเพื่อป้องกันวิญญานชั่วร้าย แต่หาก เป็นผีที่ดี หรือผีบุญของทางเหนือทางอีสานนั้น ก็จะมีการ เต้นไหว้บูชา

แต่ในปัจจุบันมีความเจริญทางเทคโนโลยีสูงมาก จึงทำให้ความเชื่อเรื่องวิญญาณลต
ถอยลงไปบ้าง แต่ก็ยังเชื่อว่ามีคนไทยส่วนหนึ่งที่ยังมีความยึดถือ และเชื่อในเรื่องนี้อยู่มาก
ทั้งในส่วนตัวและในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสนา จากการที่ข้าพเจ้าได้พบเห็นการเช่นไหว้บูชา
ในการแสดงออกต่างๆของผู้ที่เชื่อถือ จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดจินตนาการสร้างสรรค์จากเรื่องของ
ตุ๊กตาทองเนื้อ ทั้งจากการสัมผัสของจริง และภาคเอกสารที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความรู้ถึง
วิวัฒนาการที่อันเร้นตามจินตนาการ จึงสร้างงานศิลปะที่มีลักษณะสอดคล้องแต่เป็น เรื่องส่วนตัว
ดังนั้นข้าพเจ้าจึงได้นำเอารูปแบบความคิดค้นของวิวัฒนาการส่วนตัวมาสร้าง เป็นรูปแบบต่างๆกัน
อันเกิดเป็นลักษณะ เฉพาะตัวของข้าพเจ้าเอง

ขอบเขตของการศึกษา

ในการทำศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเลือกสุนทรียวัตถุเป็นตัวสนองในการสร้าง
สรรค์ศิลปกรรม เพื่อให้เป้าหมายของงานเป็นไปตามตั้งใจที่กำหนดไว้

1. ศึกษาและเลือกสรรค์สุนทรียวัตถุที่มีผลต่อจิตใจในการสร้างสรรค์
2. ศึกษาคุณค่าและข้อมูลที่มาจากสุนทรียวัตถุ
3. ศึกษาวิธีการและขั้นตอนตลอดจนเทคนิคในการสร้างสรรค์
4. ศึกษาและวิเคราะห์ตามสุนทรียในการผสมผสานระหว่างวัตถุ
5. สรุปลักษณะประเพณีผลในการสร้างสรรค์

ข้อจำกัดในการทำศิลปะนิพนธ์

1. ศึกษาข้อมูลจากตุง และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแรกสำหรับการสร้างสรรค์
2. ดึงส่วนที่มีผลกระทบต่อจิตใจและความรู้สึก และความงามจากความเชื่อที่เป็นส่วนลึกในเรื่องของวิญญานแห่งความรู้สึกของตน
3. สร้างสรรค์งานศิลปะนิพนธ์โดยการใช้วัสดุ และเทคนิคนอกเหนือจากการใช้สี ฝุ่น และผ้าใบ เพื่อคนหาวัสดุอื่นมา เป็นตัวสนองในการสร้างสรรค์
4. ใช้เทคนิคและวิธีการที่สอดคล้องกับความรู้สึกที่ต้องการแสดงออกให้มากที่สุด
5. รักษาเรื่องราวของความตั้งใจที่กำหนดไว้แรกก่อนการสร้างสรรค์คงไว้ในงานศิลปะกรรมที่สร้างสรรค์

ความคิดด้านปรัชญาชีวิต

มนุษย์มีวิญญานในส่วนลึกๆที่สามารถรับรู้อำนาจบางสิ่งบางอย่างได้เอง ซึ่งบางครั้งไม่สามารถอธิบายให้กระจ่างได้ แต่อาจแสดงออกถึงความรับรู้เช่นๆได้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งบางครั้งสามารถที่จะถ่ายทอดให้ผู้รับรู้เข้าใจได้ดีกว่าการอธิบายเป็นคำพูดเล่า ด้วยความเชื่อมั่นในการสร้างสรรค์งานศิลปะกรรมจึงเป็นวิธีการหรือหนทางหนึ่งในการถ่ายทอดถึงอำนาจที่กล่าวไว้ซึ่ง เป็นสื่อแทนการอธิบายได้ดี

วิธีการดำเนินงาน

ความบันเทิงที่ได้รับจากความเชื่อในการสร้างตุง ทำให้ชาวเขาเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการถ่ายทอดเรื่องราวของวิญญานโดยการแทนกล่าวสิ่งต่างๆทั้งกล่าวด้วย รูปทรง สีสัน และวัสดุพื้นผิว ในการแสดงออกที่จะให้ผลสำเร็จดังจุดหมาย ชาวเขาจึงได้ศึกษาและทดลองใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อค้นหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดมาดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวความคิด และรูปแบบ ชาวเขาจึงได้ทดลองค้นหาวิธีการพิเศษ, ฉพาะตัวจากเทคนิคสื่อผสมมาเป็นสื่อในการถ่ายทอด

ในถนัดเนื้อหารูปทรงที่ชาวเขาเลือกใช้ส่วนใหญ่เป็นรูปทรงที่มาจากตุง และความคิดสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับเรื่องที่ได้กำหนดขึ้น

การดำเนินงานและขั้นตอนการทำงาน

จากการที่ชาวเขามีแรงบันดาลใจต่อการถ่ายทอดความคิด และอารมณ์ความรู้สึก ดังกล่าวชาวเขาจึงเริ่มศึกษารูปแบบและเทคนิค วิธีการต่างๆ เพื่อค้นหาความเหมาะสมสอดคล้องกับการแสดงออกด้านความรู้สึกและจินตนาการส่วนตัว

ต่อจากนั้นชาวเขาเริ่มศึกษารูปทรงที่จะนำมาแทนความรู้สึกส่วนตัว โดยเลือกรูปทรงจากของเดิมคือตุง เมื่อประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ส่วนตัว งานจึงมีรูปทรงที่ต่างจากตุงของเดิมเป็นแบบเครื่องเขานเฉพาะตัว

เทคนิค

เมื่อเลือกแม่แบบที่เสกัตรวๆไปตามความคิดสร้างสรรค์ที่ตั้งใจก็จะนำเอาแม่แบบร่างลงในไม้อัด 20 มิล^{ลิเมตร} เหตุที่ใช้ไม้หนาขนาดนี้เพื่อที่จะเสนอเทคนิคตัวอื่นๆถึงจะกล่าวเป็นข้อๆดังนี้

1. ร่างแม่แบบลงในไม้อัดขนาด 20 มิล
2. เลื่อยด้วยเลื่อยเหล็กไฟฟ้า เพื่อให้ได้รูปทรงและขนาดที่ตั้งใจ
3. ตอกตะปูในส่วนที่ต้องการให้เป็นส่วนฐานตามแบบ เพื่อให้ขี้เลื่อยซึ่งผสมให้เข้ากันกับกาวเกาะยึดไม่หลุดร่อน
4. ใช้กาวผสมขี้เลื่อยร่อนแล้วตั้งทิ้งไว้มาให้มีความหนาพอควร เพื่อให้สะดวกในการเพิ่มขี้เลื่อย
5. นำรูปแบบในชั้นตอนขี้เลื่อยไปตากแดดให้ขี้เลื่อยกับกาวแห้งสนิท
6. ทาแลคเกอร์เคลือบผิวเพื่อให้ผิวหนาเรียบ และยึดเกาะแน่นทั้งแผ่น
7. ทาสีของอารมณ์ ความรู้สึกที่แสดงออกถึงความลึกกลับทางวิญญาณ ที่กำหนดโดยลีลาจากลีลาจิตรกรรมไทย
8. เมื่อสีแห้งดีก็จะเลือกใช้วัสดุประกอบเป็นตัวสุดท้ายลักษณะ ตามความคิดสร้างสรรค์ทางวิญญาณที่เป็นส่วนตัวแต่ยึดลักษณะไทย โดยเลือกจากวัสดุที่ตัวเองพบเห็นและเกิดความรู้สึก เช่น กระจกสี กระจกใส ไม้ไผ่ ผาแดง ผาคว่ำ กระจกสาม ทอง สีฝุ่น โดยจัดวางให้ผสมผสานกันโดยการใช้อีกาววิญญาศาสตร์ติด
9. นำไปวาง หรือแขวนบนผนังเรียบสีออกขาว เพื่อจะหาขอบกรอบและเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

หมายเหตุ นำไปวางหรือแขวนบนผนังเรียบสีออกขาวนั้น เพราะรูปทรงและสี ได้ออกแบบไว้เพื่อประดับผนังบนเนื้อสีขาว หรือออกขาว โดยความตั้งใจแต่แรก

ปัญหาและการแก้ปัญหาในการทำงาน

ในการสร้างสรรคงานในระยะนี้ข้าพเจ้าพยายามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยความพยายามเป็นอย่างมาก

ในช่วงระยะแรกๆข้าพเจ้าพยายามที่จะเลือกรูปทรงที่สื่อออกมาทางวิญญานหลายครั้งที่ต้องเปลี่ยนแปลง: หลายครั้งที่ต้องขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านได้ให้ข้อคิดต่างๆงานออกมาในรูปแบบมีพอลิ และให้ความรู้ลึกอย่างที่ตั้งใจ

ส่วนปัญหาด้านเทคนิค ในช่วงที่ผสมกับขี้เลื่อยมีปัญหาในเรื่องสัดส่วนของการผสม หากร่อนขี้เลื่อยไม่ดีพอจะทำให้มีปัญหาต่อการผสมและการนวด อีกทั้งการตัดกระจกสีให้ใ้ได้รูปแบบที่ต้องการจำเป็นต้องอาศัยความชำนาญในการตัด และการเลือกสีจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้เป็นผู้ฝึกสอน แลคเกอร์และกาววิทยาศาสตร์มีประโยชน์ต่องาน แต่มีโทษต่อสุขภาพจึงจำเป็นต้องทำงานในที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี

การออกแบบสัญลักษณ์และการลงสี

ต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริง คำนึงถึงอารมณ์ ความรู้สึกให้เป็นไปตามเป้าหมายให้มีความผสมผสานกลมกลืนทั้งรูปทรง วัสดุ สี แลพื้นที่ติดตั้ง

การคาดการณ์ต่อผลที่จะเกิดขึ้น

จากการแก้ไขปัญหาและพยายามพัฒนารูปแบบมาโดยตลอด นับได้ว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จากแนวโน้มในการทำงานที่ผ่านมา ข้าพเจ้าคาดว่าในอนาคตจะมีการพัฒนารูปแบบดังนี้

1. ปรับปรุงรูปแบบให้ได้รับความรู้สึกและอารมณ์มากขึ้น
2. ปรับปรุงและค้นหาเทคนิคให้เกิดความประสานกลมกลืนมากขึ้น
3. ควบคุมสี และวัสดุให้มีผลทางความรู้สึกมากขึ้น

สรุป

ความคิดเห็นส่วนตัวข้าพเจ้าคิดว่าเทคนิคผสมนี้ควบคุมได้ยาก ในการที่จะให้แต่ละส่วนผสมกลมกลืนกันกับรูปทรง อารมณ์ และเรื่องราวที่ตั้งใจไว้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะเรื่องนามธรรม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้เวลา การทดลอง ค้นหา ซึ่งความเห็นนี้เกิดจากการทดลองทำมาเป็นเวลานาน และหวังว่าคงจะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจ

ภาพเสกิตต้นแบบงานศิลปนิพนธ์

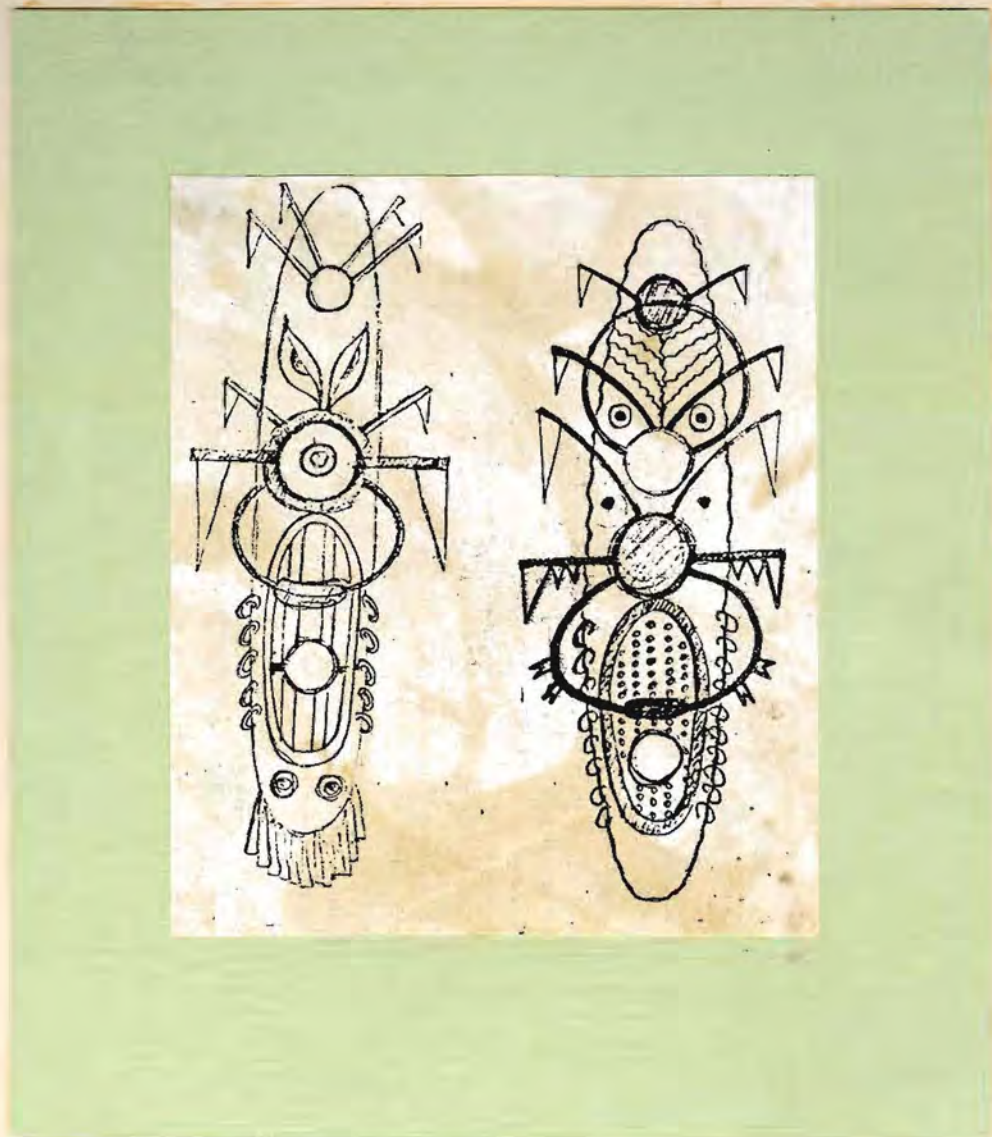

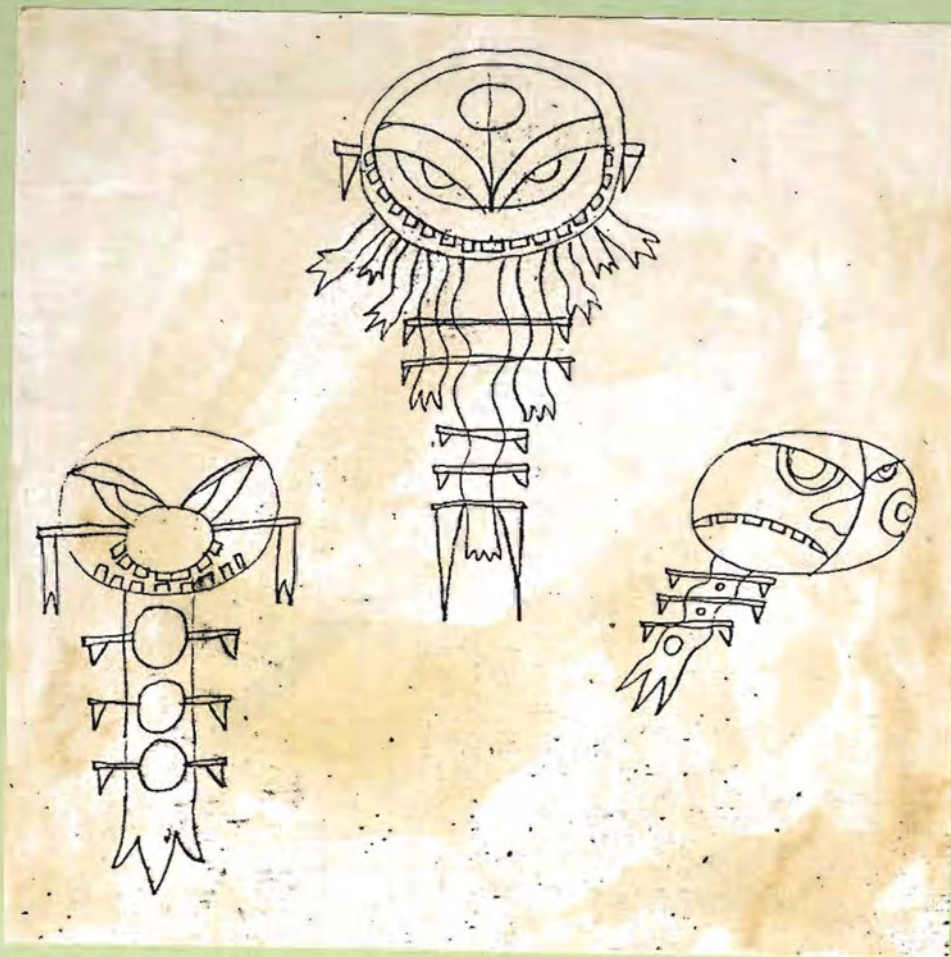
24.111.2532

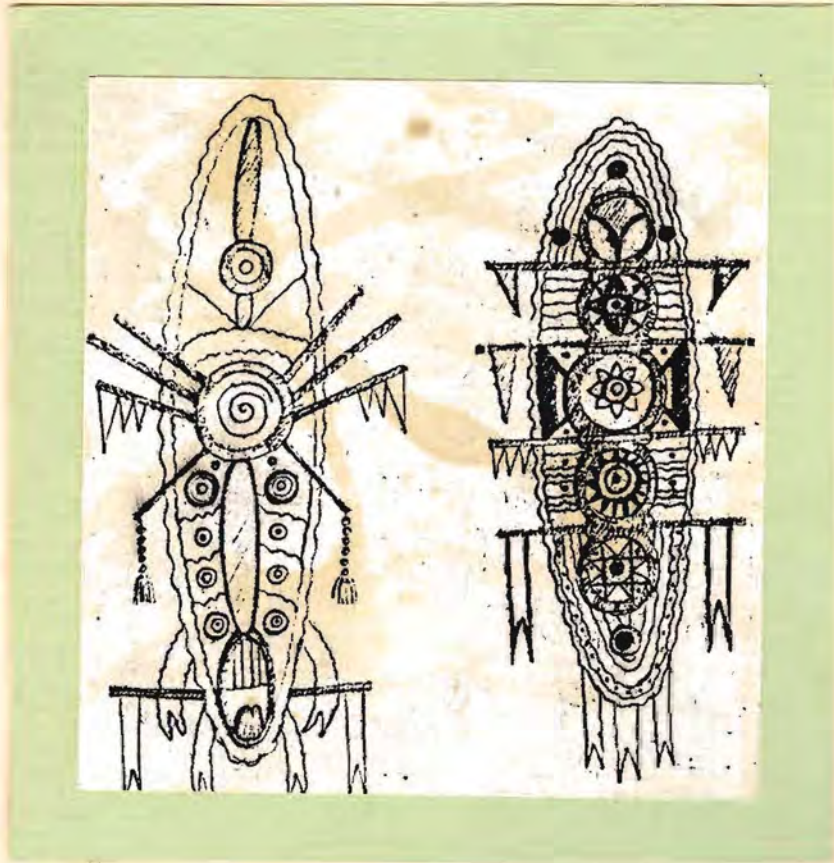
005350

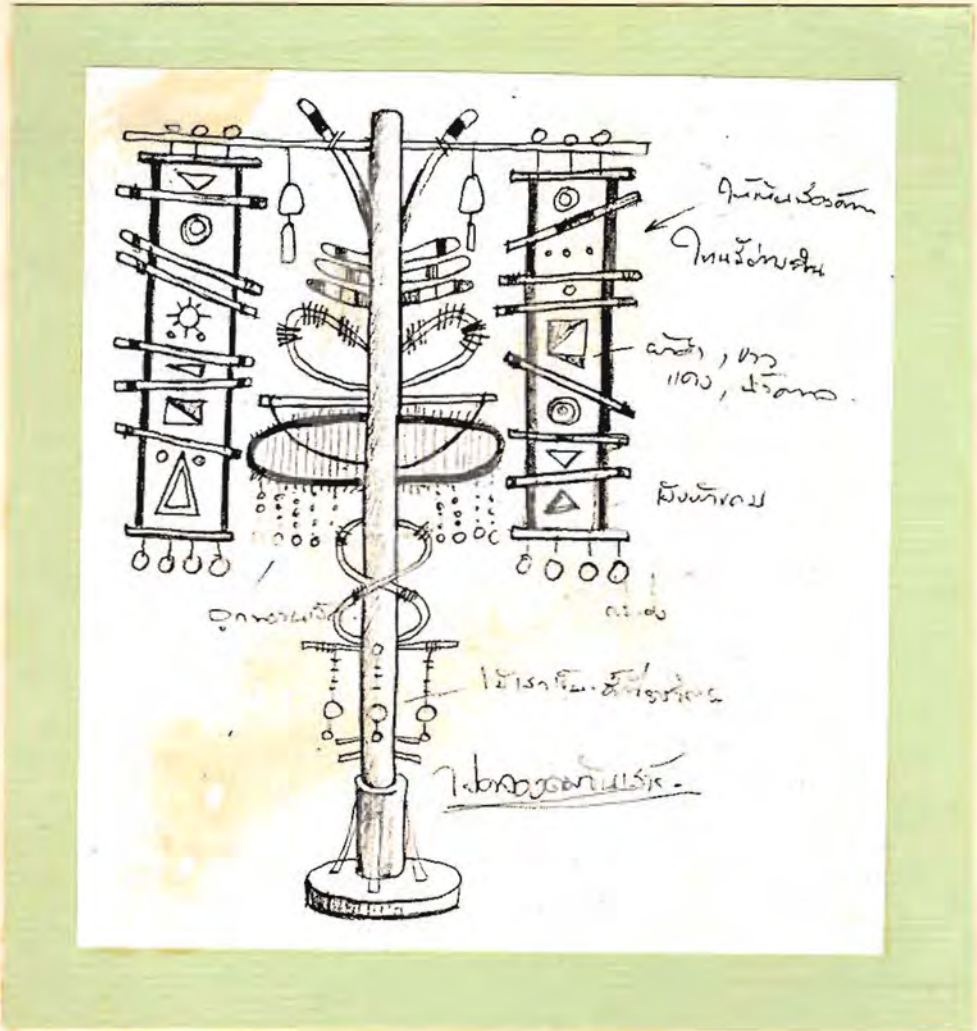

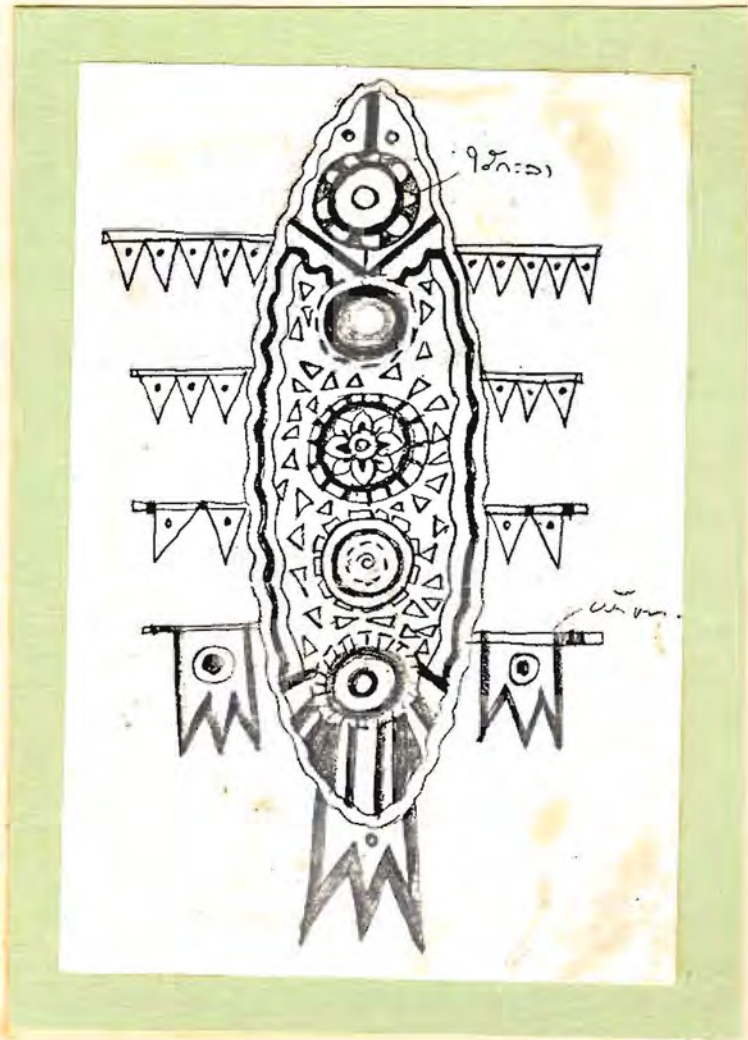
817
 1/02
 2531
 007

หอสมุด
 ชาติ
 หน้า
 ฟ้าออกนอกห้องสมุด

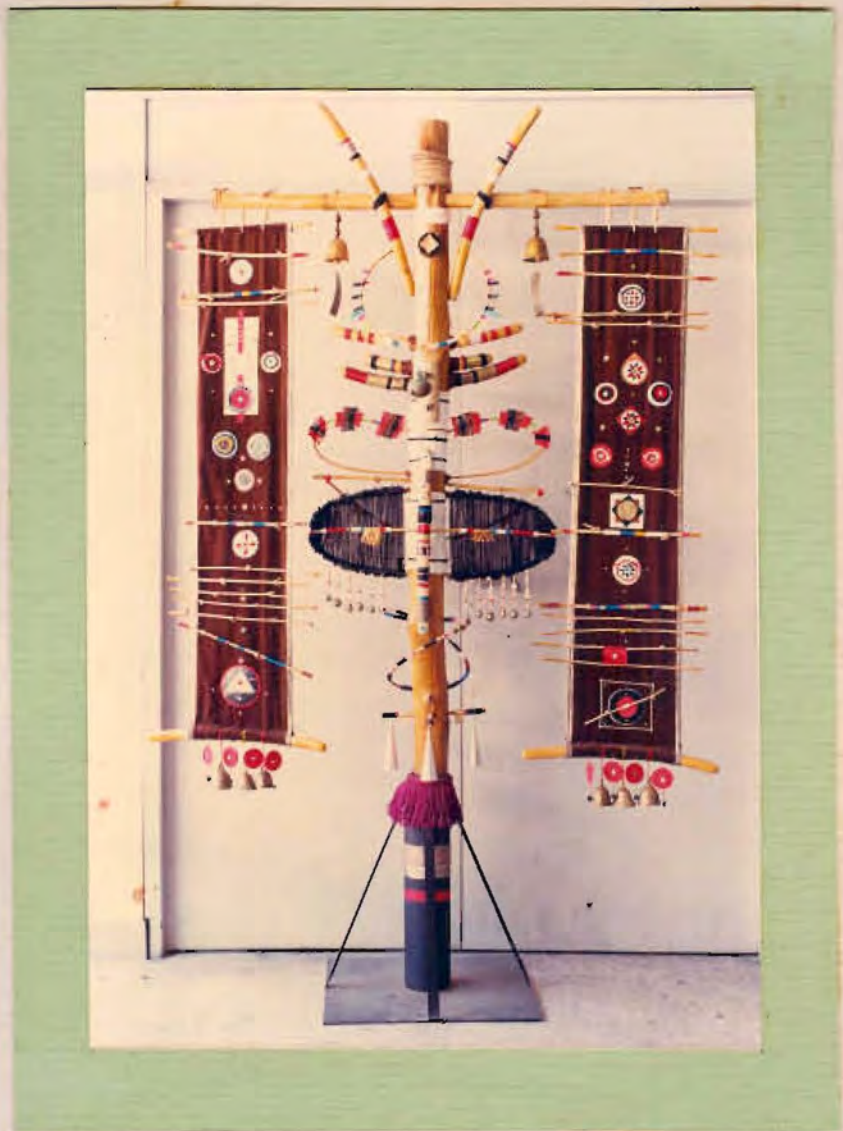

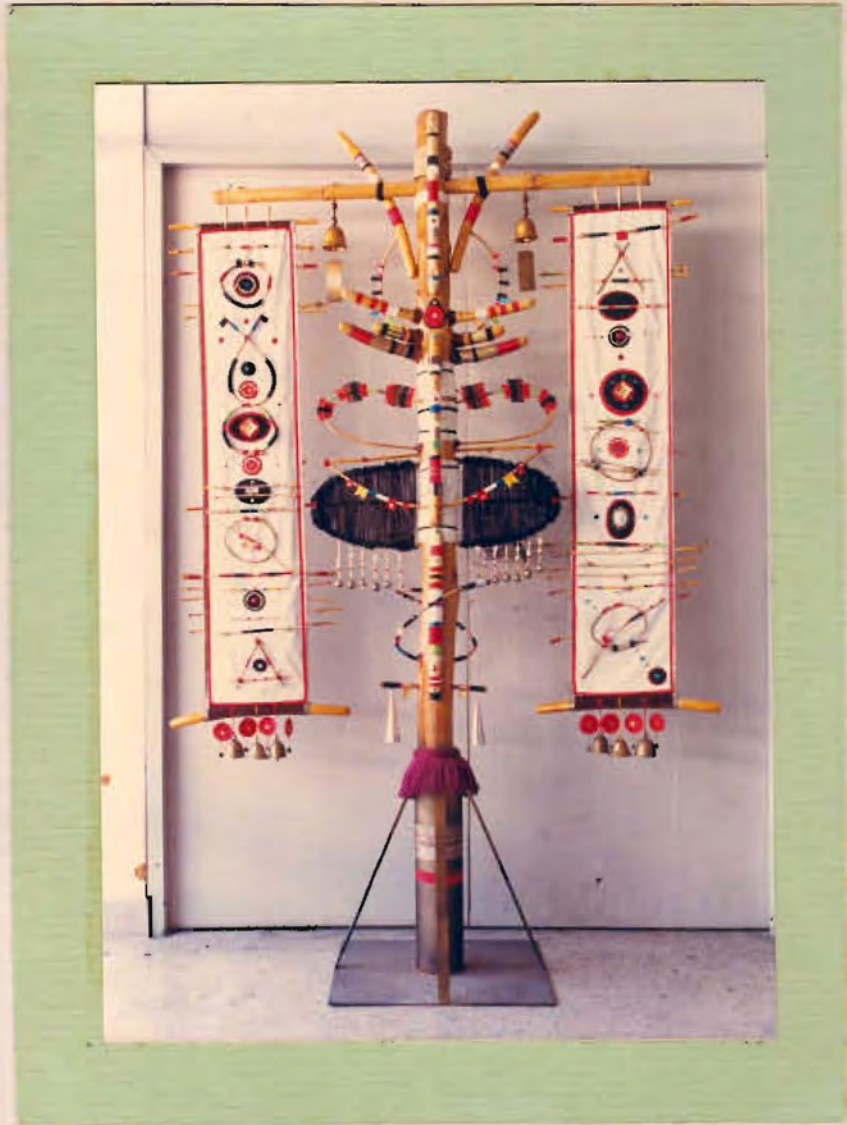

ภาพถ่ายงานศิลปะห้า

ต๋วงาน ต . 2

๓. ๒

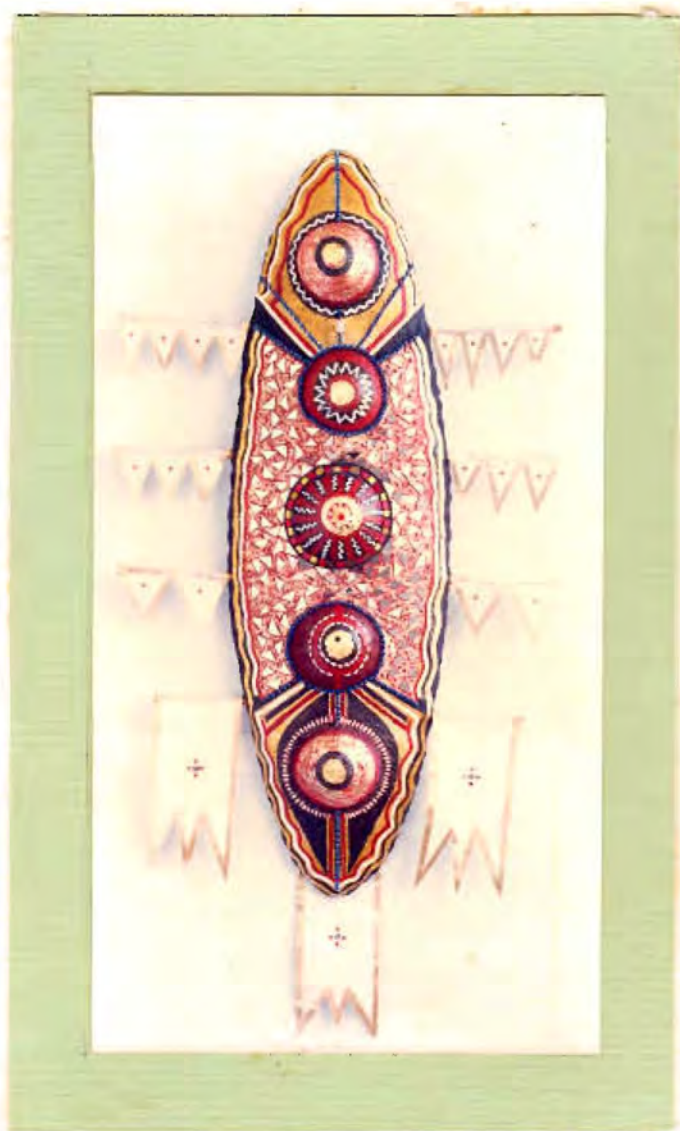
๓ . ๓

0.3

๓. ๔

๓ . ๔

บรรณานุกรม

สัมมนา^๑ด้านนาคศึกษา : ศิลปกรรม เอกสารเลขที่ 0401 1 - 5 กุมภาพันธ์ 2529
ณ สหวิทยาลัย^๑อานนา วิทยาลัยครูเชียงใหม่
หัวข้ออภิปราย : ทุงและปราสาท

ประวัติการศึกษาและประสบการณ์

ชื่อ-สกุล นายเทพฤทธิ์ คำดี
เกิด วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ.2506
ประวัติการศึกษา

- มัธยมศึกษาจากโรงเรียนโยธินบูรณะ
- โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ
- ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติแสดงงาน

- ร่วมแสดงงานศิลปกรรมเยาวชนแห่งประเทศไทย
ครั้งที่ 2 พ.ศ.2529
- รางวัลชนะเลิศจากการแสดงศิลปกรรมเยาวชน
แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 3 พ.ศ.2530
- ร่วมแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 33
พ.ศ.2530
- ร่วมแสดงงานจิตรกรรมเฉลิมพระเกียรติครบ 60 พรรษา
ที่ศูนย์วัฒนธรรมฯ พ.ศ.2530

สรุป

ความคิดเห็นส่วนตัวข้าพเจ้าคิดว่าเทคนิคผสมนี้ควบคุมได้ยาก ในการที่จะให้แต่ละส่วนผสมกลมกลืนกันกับรูปทรง อารมณ์ และเรื่องราวที่ตั้งใจไว้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะเรื่องนามธรรม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้เวลา การทดลอง ค้นหา

ซึ่งความเห็นนี้เกิดจากการทดลองทำมาเป็นเวลานาน และหวังว่าคงจะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจ